

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂/၂၀၁၂
၁၃၇၄ ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၄ရက် (၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၃၁ရက်)
လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနသည် လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ ၄၂၊
ပုဒ်မခွဲ(က)အရအပ်နှင်းသော လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ကျင့်သုံး၍
ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အောက်ပါနည်းဥပဒေများကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည်

အခန်း(၁)

အမည်နှင့်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ

- ၁။ ဤနည်းဥပဒေများကို လယ်ယာမြေနည်းဥပဒေ များဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။
- ၂။ ဤနည်းဥပဒေများတွင် ပါရှိသော စကားရပ်များ သည် လယ်ယာမြေဥပဒေတွင်ပါရှိသည့်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည်။ ထို့ပြင် အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်စေရမည်-
  - (က) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် ဆိုသည်မှာ လယ်ယာမြေကိုလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုကြောင်း လယ်ယာ မြေဥပဒေအရ ထုတ်ပေးသည့် ခွင့်ပြုလက်မှတ်ကိုဆိုသည်။
  - (ခ) မြေခွန် ဆိုသည်မှာလယ်မြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တည်ဆဲဥပဒေများအရ စည်းကြပ်သော မြေခွန်ကို ဆိုသည်။
  - (ဂ) မှတ်ပုံတင်ကြေး ဆိုသည်မှာ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို မှတ်ပုံတင်ခြင်းအတွက် ဝန်ကြီး ဌာန၏သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဦးစီးဌာနကအမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍ သတ်မှတ်သည့် အခကြေးငွေကို ဆိုသည်။
  - (ဃ) တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ဆိုသည်မှာ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကိုရောင်းချခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်းနှင့်ပေးကမ်းခြင်းတို့ကိုဆောင်ရွက်သည့်အခါ ချုပ်ဆိုသောစာချုပ်တွင် ထမ်းဆောင်ရန် ဝန်ကြီးဌာန၏သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဦးစီးဌာနက သတ်မှတ်သည့် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ကို ဆိုသည်။
  - (င) စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင် ဆိုသည်မှာ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ရောင်းချခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်း နှင့် ပေးကမ်းခြင်းတို့အတွက် ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်ကို မှတ်ပုံတင်သောအခါ ပေးဆောင်ရန် ဝန်ကြီးဌာန၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဦးစီးဌာနက သတ်မှတ်သည့် အခကြေးငွေကို ဆိုသည်။
  - (စ) ပေးကမ်းခြင်းဆိုသည်မှာ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထားသူက အခြားသူတစ်ဦးဦးသို့ တန်ဖိုး အမဲ့လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် လှူဒါန်းခြင်း နှင့် စွန့်လွှတ်ခြင်းတို့လည်း ပါဝင်သည်။
  - (ဆ) နိုင်ငံသားဆိုသည်မှာ နိုင်ငံသား၊ ဧည့်နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူတို့ကို ဆိုသည်။
  - (ဇ) နိုင်ငံခြားသားဆိုသည်မှာ နိုင်ငံသားမဟုတ်သူကို ဆိုသည်။

- (ဈ) အဖွဲ့အစည်းဆိုသည်မှာ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း၊ ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် အသင်းအဖွဲ့ကို ဆိုသည်။
- (ည) ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ လယ်ယာမြေဥပဒေအရ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အဖွဲ့က ဖွဲ့စည်းသော ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ကို ဆိုသည်။
- (ဋ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လယ်ယာမြေစီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ လယ်ယာမြေ ဥပဒေအရ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က ဖွဲ့စည်းသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ကိုဆိုသည်။
- (ဌ) ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ လယ်ယာ မြေဥပဒေအရ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က ဖွဲ့စည်းသော ခရိုင် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ကို ဆိုသည်။
- (ဍ) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ လယ်ယာမြေဥပဒေအရ ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က ဖွဲ့စည်းသော မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ကို ဆိုသည်။
- (ဎ) ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ဆိုသည်မှာ လယ်ယာမြေ ဥပဒေအရ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီ မံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က ဖွဲ့စည်းသောရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ကို ဆိုသည်။
- (ဏ) ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု ဆိုသည်မှာ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေအရ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ် နယ်နိမိတ်အတွင်း ရပ်ကွက်အဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ သက် ဆိုင်ရာမြို့နယ် နယ်နိမိတ်ပြင်ပတွင် ကျေးရွာတစ်ရွာကိုဖြစ်စေ၊ ကျေး ရွာအများကို စုစည်း၍ဖြစ်စေ ကျေးရွာအုပ်စု အဖြစ်သော်လည်း ကောင်း နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ဖွဲ့စည်းခြင်း သို့မဟုတ် မှတ်ယူခြင်းပြု သော ဒေသကိုဆိုသည်။
- (တ) ပုံစံဆိုသည်မှာ ဤနည်းဥပဒေများတွင် သတ်မှတ်ထားသည့်ပုံစံကိုဆိုသည်။

အခန်း(၂)

**လက်ရှိအသုံးပြုခွင့်ရရှိထားသော လယ်ယာမြေအတွက်
လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်**

၃။ အောက်ပါအချက်တစ်ရပ်ရပ်တွင် အကျုံးဝင်သည့် အသက် ၁၈ နှစ် ပြည့်ပြီးသော နိုင်ငံသား သည် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိရန် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် လျှောက်လွှာ(ပုံစံ-၁)ကို သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက်သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးတွင် အခမဲ့ရယူ၍ ပြည့်စုံစွာဖြည့်စွက်ပြီး ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့မှတစ်ဆင့် မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ လျှောက် ထား ရမည်-

- (က) လယ်ယာမြေကို လက်ရှိအသုံးပြုခွင့်ရရှိထားသော တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု သို့မဟုတ် အိမ်ထောင်သားစုဝင်ဖြစ်ခြင်း၊

(ခ) လယ်ယာမြေကိုလက်ရှိအသုံးပြုခွင့်ရရှိထားသော အိမ်ထောင်သားစုအကြီးအကဲ သို့မဟုတ် အိမ်ထောင်သားစုတွင် ပါဝင်သူတစ်ဦး သို့မဟုတ် အုပ်ထိန်းသူဖြစ်ခြင်း၊

(ဂ) တစ်လုံးတစ်စည်းတည်းဖြစ်၍ ပစ္စည်းမခွဲဝေရသေးသော တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင် မိသားစုတွင် ပါဝင်သူတစ်ဦးဦး၏ အမည်ဖြင့်ထားရှိသော လယ်ယာမြေအားလုံးကို ထိုအိမ်ထောင် သားစုတွင် ပါဝင်သူအားလုံးက ပူးတွဲလက်ရှိ အသုံးပြုခွင့်ရရှိထားပါက ယင်းအကျိုးတူခံစားခွင့်ရှိသော တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင် သားစုဖြစ်ခြင်း၊

(ဃ) လယ်ယာမြေဥပဒေ အာဏာမတည်မီ လယ်ယာမြေ နှင့် သက်ဆိုင်သော တည်ဆဲဥပဒေနှင့် အညီ တရားဝင် လက်ရှိလက်ငုတ်လုပ်ကိုင်နေသူဖြစ်ခြင်း၊

(င) လယ်ယာမြေဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက် ယင်းဥပဒေနှင့် အညီဖြစ်စေ၊ ယင်းဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ဖြစ် စေ တရားဝင်အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူဖြစ်ခြင်း၊

(စ) လျှောက်ထားသည့် လယ်ယာမြေတွင် အမှန်တကယ် လုပ်ကိုင်နေသူဖြစ်ကြောင်း ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့်လယ်နီးချင်းသက်သေ နှစ်ဦးတို့က ထောက်ခံသူဖြစ်ခြင်း၊

(ဆ) ဦးစီးဌာန၏မှတ်တမ်းများအရလယ်ယာမြေကိုအသုံးပြုခွင့်ရရှိထားသူဖြစ်ကြောင်းအတည်ပြု ခံရသူဖြစ်ခြင်း၊

(ဇ) လယ်ယာမြေကို အသုံးပြုခွင့်ရရှိနိုင်ရန် အထောက်အ ထားတင်ပြနိုင်သူဖြစ်ခြင်း၊

၄။ လယ်ယာမြေကို လက်ရှိအသုံးပြုခွင့် ရရှိထားသောအဖွဲ့အစည်းသည် မိမိအသုံးပြုခွင့်ရရှိ ထားသော လယ်ယာမြေအတွက်လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိရန်လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်လွှာ (ပုံစံ ၁)ကို သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ် ရေးမှူးရုံးတွင် အခမဲ့ရယူ၍ ပြည့်စုံစွာ ဖြည့်စွက်ပြီး ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့မှတစ်ဆင့် မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ လျှောက်ထားရမည်။

၅။ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၃ သို့မဟုတ် ၄ အရ လျှောက်ထား သော လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်လွှာကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀အတွင်း မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ စိစစ်ထောက်ခံချက်ဖြင့် ပေးပို့ရမည်။

၆။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည်-

(က) လက်ခံရရှိသည့် လျှောက်လွှာကို လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် လုပ်ငန်းစာတွဲဖွင့်လှစ်၍ ယင်းလျှောက်လွှာ လက်ခံရရှိသည့် နေ့မှ ၁၅ ရက်အတွင်း သက်ဆိုင်ရာ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် လျှောက် ထားချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကန့်ကွက်လိုသူရှိပါက ခိုင်လုံသော အထောက် အထားတင်ပြ၍ ကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်းကို ကန့်ကွက်နိုင်ရန် ထုတ်ဆင့် သည့် ကြော်ငြာစာ (ပုံစံ ၂)ဖြင့် ကြေညာရမည်။

(ခ) ကန့်ကွက်နိုင်ရန် ထုတ်ဆင့်သည့် ကြော်ငြာစာ (ပုံစံ ၂)ကို မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးနှင့်လယ်ယာ မြေတည်ရှိရာ ရပ်ကွက် သို့ မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးများတွင် ကပ်ထားရမည်။

(ဂ) နည်းဥပဒေခွဲ(က) အရ ကြေညာရာတွင် ယင်းသို့ ကြေညာသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း ကန့်သတ်နိုင်ကြောင်း ဖော်ပြရမည်။

၇။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်လွှာ လက်ခံရရှိသည့်အခါ ကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်း ကြေညာ ထားသည့်ကာလအတွင်း အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်-

(က) လျှောက်လွှာနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အချက်အလက်များကို လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် လျှောက်လွှာ မှတ်ပုံတင်စာရင်း (ပုံစံ ၃) တွင် ရေးသွင်းခြင်း၊

(ခ) အောက်ပါအချက်များကို စိစစ်၍ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် စစ်ဆေးချက် (ပုံစံ - ၄) တွင် ဖြည့်စွက်ခြင်း-

- (၁) လျှောက်ထားသူသည် အသက် ၁၈ နှစ်ပြည့်ပြီးသူ ဟုတ်၊ မဟုတ်
- (၂) လျှောက်ထားသူသည် နိုင်ငံသား ဟုတ်မဟုတ်၊
- (၃) လယ်ယာမြေဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ပါ အချက်များနှင့် ညီညွတ်ခြင်း ရှိ၊ မရှိ၊
- (၄) လျှောက်ထားသူသည် လယ်ယာမြေဥပဒေ အာဏာမတည်မီ လယ်ယာမြေနှင့် သက်ဆိုင်သော တည်ဆဲဥပဒေနှင့် အညီ တရားဝင် လက်ရှိလက်ငုတ်လုပ်ကိုင် နေသူဖြစ်ပါက ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ စိစစ်ထောက်ခံချက်ပါမပါ။
- (၅) လျှောက်လွှာတွင် ဖော်ပြထားသော ကွင်းအမှတ်၊ ဦး ပိုင်အမှတ်၊ ဧရိယာနှင့် မြေအမျိုး အစားတို့သည် မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံး၏ စာရင်းမြေပုံနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိ မရှိ၊

(ဂ) နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)၊ နည်းဥပဒေခွဲငယ်(၅)ပါအချက်များ ကိုက်ညီမှုမရှိကြောင်းတွေ့ရှိရလျှင် မြေပြင်တွင်အမှန်တည်ရှိသည့်အချက်များကိုလျှောက်ထားသူ၊ နယ်နိမိတ်ဆက်စပ်နေသည့် တောင်သူ လယ်သမားများ၊ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ် ချုပ်ရေးမှူးတို့နှင့်အတူ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေး တိုင်းတာ၍ အတည်ပြုခြင်း။

၈။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည်ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ က တင်ပြသည့် တစ်ဦးထက်ပိုသူတို့က လယ်ယာမြေလုပ်ကွက်တစ်ခုအတွက် လျှောက်ထားသော လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် လျှောက်လွှာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နည်းဥပဒေ ၆ ပါ အတိုင်း ဆောင်ရွက်ပြီး နောက် အောက်ပါအချက်များကို ဆောင်ရွက်ရမည် -

(က) လျှောက်လွှာနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အချက်အလက်များကို လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် လျှောက်လွှာ မှတ်ပုံတင်စာရင်း (ပုံစံ ၃) တွင် ရေးသွင်းခြင်း၊

(ခ) နည်းဥပဒေ ၇၊ နည်းဥပဒေခွဲ (ခ)ပါ အချက်များ အပြင် အောက်ပါအချက်များကို စိစစ်ခြင်း-

- (၁) လျှောက်ထားသည့် လယ်ယာမြေကို အသုံးပြုခွင့်ရရှိထားခြင်း အထောက်အထား ခိုင်လုံမှုရှိ မရှိ။
- (၂) လျှောက်ထားသည့် လယ်ယာမြေကို ယခင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ ဖူးခြင်း ရှိ မရှိ၊ လုပ်ကိုင်ခဲ့ဖူး သော်လည်း လက်ငုတ်ပြတ်တောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါက ယင်းသို့လက်ငုတ်ပြတ်တောက်ခဲ့ခြင်း အတွက် လုံလောက် သော အကြောင်းပြချက် ရှိ မရှိ။

(၃) သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုတွင် ထားရှိသော ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအတွင်း တောင်သူလယ်သမားတစ်ဦးချင်း၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရ လယ်ယာမြေ ဧရိယာဖော်ပြသော စာရင်းတွင် ပါဝင်ခြင်း ရှိ မရှိ။

(၄) အမှန်တကယ် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထားသူ မဟုတ်ဘဲ မမှန်မကန်လိမ်လည် လျှောက်ထား ခြင်း ရှိ မရှိ။

(ဂ) အမှန်တကယ်လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထားသူမဟုတ်ပဲ မမှန်မကန် လိမ်လည်စာရင်းသွင်း လျှောက်ထား သူ ဖြစ်ပါက တည်ဆဲ ဥပဒေအရ အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည်။

၉။ (က) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်ထားချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်း ကြေညာ ချက်အရ ကန့်ကွက်ချက် တစ်စုံတစ်ရာ ရရှိလျှင် မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် ယင်းကန့်ကွက်ချက် လက်ခံရရှိ သည့်နေ့မှ သာမန်အားဖြင့် (၇)ရက် (ခုနစ်ရက်)အတွင်း သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ ယင်းကန့်ကွက်ချက်အပါအဝင် သက်ဆိုင်သည့် စာတမ်းအမှတ်အသား များကို ပေးပို့၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးတင်ပြစေရန် အကြောင်း ကြားရမည်။

(ခ) နည်းဥပဒေခွဲ (က)အရ အကြောင်းကြားစာကို ရရှိသည့်အခါ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာ အုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံး၏ အကြောင်းကြားစာရရှိသည့်နေ့မှ သာမန် အားဖြင့် (၇)ရက်(ခုနစ်ရက်)အတွင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်ကို မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ တင်ပြ ရမည်။

၁၀။ မြို့နယ် ဦးစီးဌာနရုံးသည် နည်းဥပဒေ ၉၊ နည်းဥပဒေ ခွဲ (ခ)အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့် အခါ ယင်းတင်ပြချက်လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လုပ်ငန်း စာတွဲကို သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရ မည်။

၁၁။ မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၁၀ အရ တင်ပြလာသည့် လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်လုပ်ငန်းစာတွဲကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ စိစစ်၍ ယင်းစာတွဲ လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ သာမန်အားဖြင့် (၇)ရက် (ခုနစ်ရက်)အတွင်း သဘောထားမှတ်ချက်ဖြင့် ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၁၂။ ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၁၁အရ တင်ပြသည့် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် လုပ်ငန်းစာတွဲကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ ထပ်ဆင့်စိစစ်၍ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် လျှောက် ထားချက်ကို ခွင့်ပြုကြောင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပြီး မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ အကြောင်းကြားခြင်းကို ယင်း လုပ်ငန်းစာတွဲ လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ (၁၅)ရက်အတွင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၃။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည်-

(က) ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုကြောင်း အကြောင်းကြားချက်အရ လယ်ယာ မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူကို လယ်ယာ မြေလုပ်ပိုင်ခွင့် မှတ်ပုံတင်ရန် ဦးစီးဌာနရငွေစာရင်းသို့ မှတ်ပုံ တင်ကြေးပေးသွင်းစေ၍ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း(ပုံစံ ၅)တွင် မှတ်တမ်း တင်ပြီး မြို့နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ သို့ တင်ပြရမည်။

(ခ) ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ အကြောင်းကြားချက်အရ ငြင်းပယ်ခြင်းခံရသူကို လယ်ယာ မြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ငြင်းပယ်ခံရ သူများမှတ်ပုံတင်စာရင်း (ပုံစံ ၆)တွင် မှတ်တမ်းတင်ပြီး မြို့နယ်လယ် ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၁၄။ မြို့နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏အကြောင်း ကြားချက်နှင့်အညီ-

(က) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူအား လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် (ပုံစံ ၇)ထုတ်ပေး ရမည်။

(ခ) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိရန် လျှောက်ထားချက်ကို ငြင်းပယ်ခြင်းခံရသူထံ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိရန် လျှောက်ထား ချက်ကို ငြင်းပယ်ကြောင်း အကြောင်းကြားစာ (ပုံစံ ၈)ပေးပို့ရမည်။

၁၅။ လယ်ယာမြေဥပဒေအာဏာမတည်မီတည်ဆဲဥပဒေအရ စစ်ဆေးဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော မြေယာမူခင်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ယင်းမူခင်းများအပြီးအပြတ်ဖြစ်သည့်အခါမှသာ သက်ဆိုင်ရာ လယ်ယာမြေအတွက် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ဤနည်းဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

အခန်း(၃)

ပြန်လည်သိမ်းယူသော လယ်ယာမြေနှင့်အသစ်ဖော်ထုတ်သော လယ်ယာမြေများအတွက် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်

၁၆။ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ သည် လယ်ယာမြေဥပဒေအာဏာတည်ပြီးနောက် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ပြန်လည်သိမ်းယူသော လယ်ယာမြေနှင့် နိုင်ငံတော်က အခါအားလျော်စွာ အသစ်ဖော်ထုတ်သော လယ်ယာမြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိလိုသူက လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိရေးအတွက် လျှောက်ထားနိုင်ကြောင်း အများပြည်သူသိရှိရန် ကြေညာရမည်။

၁၇။ နည်းဥပဒေ ၁၆ အရ ကြေညာသည့်အခါ သက်ဆိုင် ရာ လယ်ယာမြေအလုပ်ပိုင်ခွင့် ပြန်လည် သိမ်းယူ သော လယ်ယာမြေ နှင့် နိုင်ငံတော်က အခါအားလျော်စွာ ဖော်ထုတ်သော လယ်ယာမြေ များတွင် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိလိုသူသည် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင် ခွင့် လျှောက်လွှာ(ပုံစံ-၁)ကို သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးတွင် အခမဲ့ရယူ၍ ပြည့်စုံစွာဖြည့်စွက် ပြီး မြို့နယ်ဦးစီး ဌာနရုံးသို့ လျှောက်ထားရမည်။

၁၈။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် နည်းဥပဒေ ၁၇ အရ လျှောက်ထားချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအချက် များကို စိစစ်ရမည်-

(က) လူပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါက-

(၁) လျှောက်ထားသူသည် အသက် ၁၈နှစ်ပြည့်ပြီးသူ ဖြစ်ခြင်း၊

- (၂) လျှောက်ထားသူသည် နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်း၊
- (၃) လယ်ယာမြေကိုအသုံးပြုစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသူ ဖြစ်ခြင်း၊
- (၄) အကြောင်းထူးမရှိလျှင် သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုတွင် အခြေချနေထိုင်သူဖြစ်ခြင်း၊
- (၅) လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်က သတ်မှတ်ထားသော စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင် သူဖြစ်ခြင်း၊

(ခ) အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါက-

- (၁) လယ်ယာမြေတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို အမှန်တကယ် လုပ်ကိုင်လိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အမှန်တကယ်စိုက်ပျိုးနိုင် သည့် အခြေအနေရှိခြင်း၊
- (၂) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် အခြေ အနေရှိခြင်း၊
- (၃) လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်က သတ်မှတ်ထားသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင် သည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ခြင်း။

၁၉။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် နည်းဥပဒေ ၁၈ အရ စိစစ် တွေ့ရှိချက်များကို နည်းဥပဒေ ၁၇ အရ လျှောက်ထားချက်ကိုလက်ခံရရှိသည့်နေ့မှသာမန်အားဖြင့် (၇)ရက်(ခုနစ်ရက်)အတွင်းသဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ မြို့နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြ ရမည်။

၂၀။ မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၁၉ အရတင်ပြချက်ကိုထပ်မံစိစစ်ပြီး ယင်း တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ သာမန်အားဖြင့် (၇)ရက်(ခုနစ်ရက်)အတွင်း အောက်ပါ ဦးစားပေး အစီအစဉ်အတိုင်း သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ ခရိုင် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်-

(က) လူပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါက-

- (၁) လယ်မဲ့ယာမဲ့ဖြစ်ပြီး အရင်းအနှီးချို့တဲ့သည့် လယ်ယာ လုပ်သားဖြစ်ခြင်း၊
- (၂) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေသော်လည်း လယ်ယာ မြေချို့တဲ့သူဖြစ်ခြင်း၊
- (၃) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နေပြီး တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်ရန် လယ်ယာမြေ လိုအပ်နေသူ ဖြစ်ခြင်း၊

(ခ) အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါက-

- (၁) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အဖြစ် လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း၊
- (၂) ခေတ်မီ စက်မှုလယ်ယာစနစ်ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းရှိခြင်း၊
- (၃) လယ်ယာမြေတွင် အမှန်တကယ်စိုက်ပျိုးနိုင်သည့် အခြေအနေရှိပြီး ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကို အထောက်အကူပြုနိုင်ခြင်း။

၂၁။ ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် မြို့နယ်လယ် ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က စိစစ်တင်ပြသည့် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် လုပ်ငန်းစာတွဲကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ ထပ်ဆင့်စိစစ်၍ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့် လျှောက်ထားချက်ကို ခွင့်ပြုကြောင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပြီး မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ အကြောင်းကြားခြင်းကို ယင်းလုပ်ငန်းစာတွဲ လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ (၁၅)ရက်အတွင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂၂။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည်-

- (က) ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုကြောင်း၊ အကြောင်းကြားချက်အရ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူကို လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်မှတ်ပုံတင်ရန် ဦးစီးဌာနရေငွေစာရင်းသို့ မှတ်ပုံ တင်ကြေးပေးသွင်းစေ၍ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူများ မှတ်ပုံတင် စာရင်း (ပုံစံ ၅)တွင် မှတ်တမ်းတင်ပြီး မြို့နယ်လယ်ယာမြေ စီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။
- (ခ) ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏အကြောင်းကြားချက်အရငြင်းပယ်ခြင်းခံရသူကိုလယ်ယာ မြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ငြင်းပယ်ခံ ရသူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း(ပုံစံ ၆)တွင် မှတ်တမ်းတင်ပြီး မြို့နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၂၃။ မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏အကြောင်းကြားချက် နှင့်အညီ-

- (က) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူအား လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ်(ပုံစံ ၇) ထုတ်ပေး ရမည်။
- (ခ) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိရန် လျှောက်ထားချက်ကို ငြင်းပယ်ခြင်းခံရသူထံ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိရန် လျှောက်ထားချက်ကို ငြင်းပယ်ကြောင်းအကြောင်းကြားစာ (ပုံစံ ၈) ပေးပို့ရမည်။

အခန်း(၄)

လွှဲပြောင်းလက်ခံသော၊ အမွေ ဆက်ခံသော၊ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းမှ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်သော လယ်ယာမြေများအတွက် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းလက်ခံသော လယ်ယာမြေများ

- ၂၄။ (က) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ရောင်းချခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပေးကမ်းခြင်းဖြင့် လွှဲပြောင်းလျှင် လွှဲပြောင်းပေးသူနှင့် လွှဲပြောင်းလက်ခံသူတို့သည် လယ်ယာမြေတည်ရှိ သည့် သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ရှေ့မှောက်တွင် တံဆိပ်ခေါင်းခွန် ထမ်းဆောင်၍ စာချုပ်ချုပ်ဆိုရမည်။
- (ခ) နည်းဥပဒေခွဲ (က)အရ ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်ကို စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း (၁၂၀) အတွင်း သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးတွင် မှတ်ပုံတင်ရမည်။

၂၅။ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကိုရောင်းချခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ပေးကမ်းခြင်းဖြင့် လက်ခံရရှိသူသည်-
(က) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူအမည် ပြောင်းလဲပေးရေးအတွက် လျှောက်လွှာကို လယ်ယာ
မြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ အမည် ပြောင်းလဲပေးရန် လျှောက်လွှာ (ပုံစံ ၉)ပါအတိုင်း ရေးသားဖော်ပြ၍
မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ လျှောက်ထားရမည်။

(ခ) နည်းဥပဒေခွဲ(က)အရ လျှောက်ထားရာတွင် မူလ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြု လက်မှတ်မူရင်း
နှင့် မှတ်ပုံတင်စာချုပ်တို့ကို ပူးတွဲ တင်ပြရမည်။

၂၆။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် နည်းဥပဒေ ၂၅ အရ လျှောက်ထားချက်အတွက် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်
လုပ်ငန်းစာတွဲဖွင့် လှစ်၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး ယင်းလျှောက်ထားချက် လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ သာမန်
အားဖြင့် (၇)ရက်(ခုနစ်ရက်)အတွင်း လုပ်ငန်းစာတွဲကို သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ မြို့နယ်
လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၂၇။ မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့သည် နည်း ဥပဒေ ၂၆ အရ တင်ပြသည့် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်
လုပ်ငန်းစာတွဲကို လက်ခံ ရရှိသည့်အခါ စိစစ်၍ ယင်းစာတွဲ လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ (၁၅)ရက်အတွင်း
လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိသူအမည်ကို ပြောင်းလဲခွင့်ပြုကြောင်း မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ အကြောင်း
ကြားရမည်။

၂၈။ (က) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် မြို့နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်
ရရှိသူ အမည်ပြောင်းလဲ ခွင့်ပြုကြောင်း အကြောင်းကြားစာရရှိပြီး (၁၅)ရက်အတွင်း ယင်း
အမည် ပြောင်းလဲခွင့်ရရှိသူကို ဦးစီးဌာနရငွေစာရင်းသို့ မှတ်ပုံတင်ကြေးပေးသွင်းစေ၍
လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိသူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း (ပုံစံ ၅)တွင် မှတ်တမ်းတင်ပြီးနောက်
သာမန်အားဖြင့် (၇)ရက် (ခုနစ်ရက်)အတွင်း လုပ်ငန်းစာတွဲကို မြို့နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲ
မှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြ ရမည်။

(ခ) နည်းဥပဒေခွဲ (က)အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိ သည့်အခါ မြို့နယ်လယ်ယာမြေ
စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် လျှောက်ထားသူ အား လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် (ပုံစံ ၇)ကို
ထုတ်ပေးရမည်။ ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ပြီးစီးကြောင်း ခရိုင်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့
တင်ပြရမည်။

အမွေဆက်ခံသော လယ်ယာမြေများ

၂၉။ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို အမွေဆက်ခံသူသည် အမွေဆက်ခံခွင့်ရှိကြောင်း အထောက်အထား
နှင့်အတူ မူလလယ်ယာ မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြု လက်မှတ်မူရင်းပူးတွဲ၍ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ
အမည်ပြောင်းလဲပေးရန် လျှောက်ထားခြင်း (ပုံစံ ၉)ဖြင့် မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ လျှောက်ထားရမည်။

၃၀။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည်-

(က) နည်းဥပဒေ ၂၉ အရ လျှောက်ထားသော လျှောက် လွှာကို လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်
လုပ်ငန်းစာတွဲ ဖွင့်လှစ်၍ ယင်း လျှောက်လွှာ လက်ခံရရှိသည့် နေ့မှ (၁၅)ရက်အတွင်း
သက်ဆိုင်ရာ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ အမည်ပြောင်းလဲပေးရန် လျှောက်ထား

ချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကန့်ကွက်လိုသူရှိက ခိုင်လုံသော အထောက် အထား တင်ပြ၍ ကန့်ကွက် နိုင်ကြောင်းကို ကန့်ကွက်နိုင်ရန် ထုတ်ဆင့်သည့် ကြော်ငြာစာ (ပုံစံ ၂-က)ဖြင့် ကြေညာရမည်။

- (ခ) ကန့်ကွက်နိုင်ရန် ထုတ်ဆင့်သည့်ကြော်ငြာစာ (ပုံစံ ၂-က)ကို မြို့နယ်ဦးစီးဌာန ရုံးနှင့်လယ်ယာ မြေတည်ရှိရာ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးများတွင် ကပ်ထား ရမည်။
- (ဂ) နည်းဥပဒေခွဲ(က)အရ ကြေညာရာတွင် ယင်းသို့ ကြေညာသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း (၃၀)အတွင်း ကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်း ဖော်ပြရမည်။

၃၁။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ အမည်ပြောင်းလဲပေးရန် လျှောက်ထား ချက် နှင့် စပ်လျဉ်း၍-

- (က) ကန့်ကွက်ချက်တစ်စုံတစ်ရာရရှိလျှင်-
  - (၁) ခိုင်လုံသော အထောက်အထားဖြင့် ကန့်ကွက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိ ပါကလယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ အမည်ပြောင်းလဲပေးရန်လျှောက်ထားချက်ကို ငြင်းပယ်သင့်ကြောင်း သဘောထားမှတ်ချက်ဖြင့် လုပ်ငန်းစာတွဲကို မြို့နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။
  - (၂) ခိုင်လုံသောအထောက်အထားဖြင့် ကန့်ကွက်ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိ ပါက လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ အမည်ပြောင်းလဲပေးရန် လျှောက်ထားချက် ကို ခွင့်ပြုသင့်ကြောင်း သဘောထားမှတ်ချက်ဖြင့် လုပ်ငန်းစာတွဲကို မြို့နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။
- (ခ) ကန့်ကွက်ချက်တစ်စုံတစ်ရာမရရှိလျှင် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ အမည်ပြောင်းလဲ ပေးရန်လျှောက်ထားချက်ကို ခွင့်ပြုသင့်ကြောင်း သဘောထားမှတ်ချက်ဖြင့် လုပ်ငန်းစာတွဲ ကို မြို့နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၃၂။ မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၃၁ အရ တင်ပြချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လယ်ယာ မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ အမည်ပြောင်းလဲခွင့်ပြုကြောင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ကြောင်းကို မြို့နယ်ဦးစီး ဌာနရုံးသို့ လုပ်ငန်းစာတွဲလက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ (၁၅)ရက် အတွင်း အကြောင်းကြားရမည်။

၃၃။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ၏ အမည်ပြောင်းလဲခွင့်ရရှိရန် လျှောက် ထား ချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ နည်းဥပဒေ ၃၂ အရ-

- (က) ခွင့်ပြုကြောင်းအကြောင်းကြားသည့်စာရရှိပါက ယင်းစာရရှိပြီး (၁၅)ရက်အတွင်း လျှောက် ထားသူကိုဦးစီးဌာနရငွေစာရင်းသို့မှတ်ပုံတင်ကြေးပေးသွင်းစေ၍ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိသူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း(ပုံစံ ၅)တွင် မှတ်တမ်းတင်ပြီးနောက် သာမန်အားဖြင့် (၇)ရက် (ခုနစ်ရက်)အတွင်း လုပ်ငန်းစာတွဲကိုမြို့နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။
- (ခ) ငြင်းပယ်ကြောင်း အကြောင်းကြားသည့်စာရရှိပါက လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိရန် လျှောက်ထားချက်ကို ငြင်းပယ်ခံရ သူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း (ပုံစံ ၆)တွင် မှတ်တမ်းတင်ပြီး

နောက် သာမန်အားဖြင့်(၇)ရက်(ခုနစ်ရက်)အတွင်း လုပ်ငန်းစာတွဲကို မြို့နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ သို့ တင်ပြရမည်။

၃၄။ မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည်-

- (က) နည်းဥပဒေ ၃၃ ၊ နည်းဥပဒေခွဲ(က)အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ လျှောက်ထားသူအား လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် (ပုံစံ ၇)ထုတ်ပေးရမည်။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ပြီးစီးကြောင်း ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ သို့ တင်ပြရမည်။
- (ခ) နည်းဥပဒေ ၃၃၊ နည်းဥပဒေခွဲ (ခ)အရ တင်ပြချက် ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ လျှောက်ထားသူထံ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ငြင်းပယ်ကြောင်း အကြောင်းကြားစာ (ပုံစံ ၈)ဖြင့် အကြောင်းကြားရမည်။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ပြီးစီးကြောင်း ခရိုင်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ သို့ တင်ပြရမည်။
- (ဂ) နည်းဥပဒေခွဲ (က)အရ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် နည်းဥပဒေခွဲ (ခ)အရ လယ်ယာမြေ လုပ် ပိုင်ခွင့်ငြင်းပယ်ကြောင်း အကြောင်းကြား ခြင်းတို့ကို မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးက နည်းဥပဒေ ၃၃ အရ တင်ပြချက် လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ (၁၅)ရက်အတွင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းမှ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်သော လယ်ယာမြေများ

၃၅။ မြေလွတ်၊မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများစီမံခန့်ခွဲရေးဗဟိုကော်မတီထံမှ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်း လုပ်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုခွင့် ရရှိထားသူသည် မိမိလုပ်ကိုင်သော သို့မဟုတ် အသုံးပြု သော မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းဧရိယာအားလုံးကို မြေလွတ်မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ ဖော်ထုတ်စိုက်ပျိုးပြီးနောက် စိုက်ပျိုးသီးနှံ အမျိုးအစားအလိုက် ဖော်ထုတ်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ပြီးစီးမှု တည်ငြိမ်သည့် အခြေအနေဖော်ပြသော ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းနှင့်အတူ ခိုင်လုံသော အထောက်အထားပူးတွဲ၍ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းကို လယ်ယာမြေအဖြစ် ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ပေးရန် လျှောက်လွှာ (ပုံစံ ၁၀)ဖြင့် ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ လျှောက်ထားနိုင်သည်။

၃၆။ နည်းဥပဒေ ၃၅ အရ လျှောက်ထားရာတွင် လယ်ယာ မြေအဖြစ် ပြောင်းလဲသတ်မှတ်နိုင်ရေးအတွက် ယင်းနည်းဥပဒေပါ သတ်မှတ်ချက်များ ပြည့်စုံပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ဖော်ပြချက်နှင့်အတူ နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်း အထောက် အကူပြုအဖွဲ့၏ စိစစ်ထောက်ခံချက်ကို ပူးတွဲတင်ပြရမည်။

၃၇။ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် မြေလွတ်၊ မြေ လပ်နှင့် မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုခွင့်ရရှိသူ၏ လယ် ယာမြေအဖြစ် ပြောင်းလဲသတ်မှတ်နိုင်ရေးအတွက် တင်ပြလျှောက် ထားချက်ကို စိစစ်ပြီး ခွင့်ပြုကြောင်း သက်ဆိုင်ရာ နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ အကြောင်းကြားရမည်။

၃၈။ နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၃၇ အရ အကြောင်းကြားချက်ကို ရရှိသည့်အခါ ခရိုင်လယ်ယာမြေ စီမံ ခန့်ခွဲမှု

အဖွဲ့နှင့် မြို့နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့တို့မှ တစ်ဆင့် မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ ဆက်လက် အကြောင်းကြားရမည်။

၃၉။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည်-

(က) နည်းဥပဒေ ၃၈ အရ အကြောင်းကြားစာရရှိသည့် အခါ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းမှ လယ်ယာမြေအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ပေးခြင်း လုပ်ငန်းစာတွဲ ဖွင့်လှစ်ရမည်။

(ခ) နည်းဥပဒေခွဲ (က)အရ လုပ်ငန်းစာတွဲ ဖွင့်လှစ်ပြီး နောက် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းမှ လယ်ယာမြေအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ပေးရန် လျှောက်ထားသူကို ဦးစီးဌာန ရငွေစာရင်းသို့ မှတ်ပုံတင်ကြေးပေးသွင်းစေ၍ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိသူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း (ပုံစံ ၅)တွင် မှတ်တမ်းတင်ပြီး မြို့နယ်လယ်ယာ မြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၄၀။ မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၃၉၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းမှ လယ်ယာမြေအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ပြီး လျှောက်ထားသူအား လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြု လက်မှတ် (ပုံစံ ၇) ထုတ်ပေးရမည်။

၄၁။ ကျေးလက်ဒေသ တောင်သူလယ်သမားများနှင့် မိသားစု တစ်ပိုင်တစ်နိုင်စိုက်ပျိုးရေးအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထားသူသည် မိမိလုပ်ကိုင်သော မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းဧရိယာအားလုံးကို သတ်မှတ်ထားသည့် ဖော်ထုတ်စိုက်ပျိုးသည့် ကာလပြည့်ပြီးနောက် စိုက်ပျိုးသီးနှံ အမျိုးအစားအလိုက် ဖော်ထုတ်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ပြီးစီးမှု အခြေအနေဖော်ပြသည့် ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းနှင့်အတူ ခိုင်လုံသော အထောက်အထားပူးတွဲ၍ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းကို လယ်ယာမြေအဖြစ် ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ပေးရန် လျှောက်လွှာ (ပုံစံ ၁၀)ဖြင့် နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ လျှောက်ထားနိုင်သည်။

၄၂။ နည်းဥပဒေ ၄၁ အရ လျှောက်ထားရာတွင် လယ်ယာမြေအဖြစ် ပြောင်းလဲသတ်မှတ်နိုင်ရေးအတွက် ယင်းနည်းဥပဒေပါ သတ်မှတ်ချက်များပြည့်စုံပြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြချက်နှင့်အတူ နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး လုပ်ငန်း အထောက်အကူပြုအဖွဲ့၏ စိစစ်ထောက်ခံချက်ကို ပူးတွဲတင်ပြရမည်။

၄၃။ နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ၏ လယ်ယာမြေအဖြစ် ပြောင်းလဲသတ်မှတ်နိုင်ရေးအတွက် တင်ပြလျှောက်ထားချက်ကို စိစစ်ပြီးခွင့်ပြုကြောင်း သက်ဆိုင်ရာ ခရိုင်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့နှင့် မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့တို့မှ တစ်ဆင့် မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ ဆက်လက် အကြောင်းကြားရမည်။

၄၄။ မြို့နယ် ဦးစီးဌာနရုံးသည်-

(က) နည်းဥပဒေ ၄၃ အရ အကြောင်းကြားစာ ရရှိသည့် အခါ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းမှ လယ်ယာမြေအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ပေးခြင်း လုပ်ငန်းစာတွဲဖွင့်လှစ်ရမည်။

(ခ) နည်းဥပဒေခွဲ(က)အရ လုပ်ငန်းစာတွဲ ဖွင့်လှစ်ပြီး နောက် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းမှ လယ်ယာမြေအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ပေးရန် လျှောက်ထားသူကို ဦးစီးဌာနရ

ငွေစာရင်းသို့ မှတ်ပုံတင်ကြေးပေးသွင်းစေ၍ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူများ မှတ်ပုံတင် စာရင်း (ပုံစံ-၅) တွင် မှတ်တမ်းတင်ပြီး မြို့နယ် လယ်ယာ မြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၄၅။ မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၄၄၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ မြေ လွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းမှ လယ်ယာမြေအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ပြီး လျှောက်ထားသူအား လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြု လက်မှတ် (ပုံစံ -၇) ထုတ်ပေးရမည်။

၄၆။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေအရ ခွင့်ပြုထားသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ သို့မဟုတ် ယင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများပါဝင်သည့်အဖွဲ့အစည်းက လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်ရရှိထားသော မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းတွင် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုတည်ငြိမ်သည့်အခါ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် အဆိုပါ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်လယ်ယာမြေအဖြစ် ပြောင်းလဲသတ်မှတ်နိုင်သည်။

အခန်း(၅)

လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ပေါင်နှံခြင်း

၄၇။ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ငှားရမ်းခြင်းပြုလုပ်ရာတွင်-

- (က) ငှားရမ်းခြင်းပြုသော လယ်ယာမြေကို စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းအတွက်သာ အသုံးပြုရမည်။
- (ခ) ငှားရမ်းသူနှင့် ငှားယူသူတို့သည် လယ်ယာမြေတည်ရှိသည့် သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ရှေ့မှောက်၌ တံဆိပ်ခေါင်းခွန် ထမ်းဆောင်၍ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ငှားရမ်းသည့်စာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုရမည်။
- (ဂ) နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)အရ ချုပ်ဆိုသောစာချုပ်၌ ငှားရမ်းသည့်ကာလကို သတ်မှတ်ဖော်ပြရမည်။
- (ဃ) နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)အရ ချုပ်ဆိုသောစာချုပ်ကို စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၁၂၀ အတွင်း သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဦးစီး ဌာနရုံးတွင် မှတ်ပုံတင်ရမည်။

၄၈။ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ပေါင်နှံခြင်းပြုရာတွင်-

- (က) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူသည် ယင်း၏ လယ် ယာမြေပေါ်၌ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်ရန် အရင်းအနှီး ရရှိရေးအတွက်သာ ပေါင်နှံရမည်။
- (ခ) အစိုးရဘဏ်၊ သို့မဟုတ် ဤကိစ္စအလို့ငှာ အစိုးရက သတ်မှတ်သောဘဏ်တစ်ခုခု၌သာ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူက လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် မူရင်းကို ပေးအပ်၍ ပေါင်နှံရမည်။
- (ဂ) ပေါင်နှံသူနှင့် ပေါင်နှံခြင်းကို လက်ခံသည့်ဘဏ်မှ တာဝန်ရှိသူတို့သည် လယ်ယာမြေ တည်ရှိသောသက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ရှေ့မှောက်၌ တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ထမ်းဆောင်၍ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပေါင်နှံသည့် စာချုပ်ကိုချုပ်ဆိုရမည်။
- (ဃ) နည်းဥပဒေခွဲ(ဂ)အရချုပ်ဆိုသောစာချုပ်၌ ရွေးနုတ်ရမည့် ကာလကို သတ်မှတ်ဖော်ပြရမည်။

(င) နည်းဥပဒေခွဲ(ဂ)အရ ချုပ်ဆိုသောစာချုပ်ကို စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၁၂၀ အတွင်း သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ် ဦးစီးဌာနရုံးတွင် မှတ်ပုံတင်ရမည်။

(စ) ပေါင်နှံသူသည်ပေါင်နှံသည့်ကာလအတွင်း လယ်ယာမြေတွင်ဆက်လက်၍ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင် ခွင့်ရှိသည်။

၄၉။ နည်းဥပဒေ ၄၈၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ဃ)အရ သတ်မှတ်သည့် ရွေးနုတ်ရမည့်ကာလအတွင်း ရွေးနုတ်ခြင်း မပြုလျှင် ပေါင်နှံ ခြင်းကို လက်ခံသည့် အစိုးရဘက်၊ သို့မဟုတ် ဤကိစ္စအလို့ငှာ အစိုးရက သတ်မှတ်သော ဘဏ်သည် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ဘဏ်၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲနိုင်သည်။

၅၀။ နည်းဥပဒေ ၄၉ အရ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသော အစိုးရဘက်၊ သို့မဟုတ် ဤကိစ္စအလို့ငှာ အစိုးရက သတ်မှတ်သော ဘဏ်သည်လည်းကောင်း၊ ယင်းဘဏ်တစ်ခုခုမှ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို လွှဲပြောင်းရရှိသူသည်လည်းကောင်း၊ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ အမည်ပြောင်းလဲ ပေးရန် နည်းဥပဒေ ၂၅ အရ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ လျှောက်ထားနိုင်သည်။

၅၁။ နည်းဥပဒေ ၅၀ အရ လျှောက်ထားချက်နှင့် စပ်လျဉ်း ၍ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးနှင့် မြို့နယ်လယ်ယာ မြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့တို့သည် နည်းဥပဒေ ၂၆၊ ၂၇ နှင့် ၂၈ တို့ပါ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက် ရမည်။

အခန်း (၆)

ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ခြင်း

၅၂။ ရပ်ကွက်၊ သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် ရပ်ကွက်၊ သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအတွင်းရှိ လယ် ယာမြေများအတွက် လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြု သည့် လယ်ယာမြေများအား မှတ်တမ်းပြုစုထားရှိရန် ရပ်ကွက်၊ သို့ မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအလိုက် လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့် မှတ်ပုံတင် စာရင်း (ပုံစံ ၁၁) ကို ဖွင့်လှစ်ထားရှိရမည်။

၅၃။ ရပ်ကွက်၊ သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည်-

- (က) လယ်ယာမြေဥပဒေအခန်း (၄) အရ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူများ လိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာ ခြင်း ရှိ/မရှိ ကြီးကြပ်ရမည်။
- (ခ) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် အငြင်းပွားမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ချမှတ်သည့် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အယူခံ ဝင်ရောက်နေစဉ် ကာလအတွင်း ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်အား လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန် ကြီးကြပ်ရမည်။
- (ဂ) ခိုင်လုံသော အကြောင်းပြချက်မရှိဘဲ လယ်ယာမြေကိုလှုပ်ထားခြင်းမရှိစေရန် ကြီးကြပ် ရမည်။

၅၄။ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၅၃၊ နည်းဥပဒေ ခွဲ(က) အရ ကြီးကြပ်ရာတွင် -

(က) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူက လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ - ၁၂ ပါ စည်းကမ်းချက် အားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ စည်းကမ်းချက်တစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်ကြောင်း တွေ့ရှိလျှင် လယ်ယာမြေ ဥပဒေပုဒ်မ-၁၉ အရ ဝန်ကြီးဌာနက ဤကိစ္စအလို့ငှာ ခန့်အပ် သည့် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ အဆင့်ဆင့် တင်ပြရမည်။

(ခ) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိသူက လယ်ယာမြေ ဥပဒေ ပုဒ်မ-၁၄ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကြောင်း တွေ့ရှိလျှင် ပုဒ်မ ၃၇ အရ အရေးယူနိုင်ရန် မြို့နယ် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ ချက်ချင်းတင်ပြရမည်။

၅၅။ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်သည် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူက လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်အားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုဖြစ်စေ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ နိုင်ငံခြား သား၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပါဝင်သည့်အဖွဲ့အစည်းကို ရောင်းချခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပေးကမ်းခြင်းမပြုနိုင်ရေးအတွက် ကြီးကြပ်ရမည်။

၅၆။ လယ်ယာမြေဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၀ အရ လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းအသုံးပြုရန် ခွင့်ပြုချက်ရရှိသူက ခွင့်ပြုချက်ရရှိသည့်နေ့ ရက်မှ (၆)လ(ခြောက်လ)အတွင်း လယ်ယာမြေကိုသတ်မှတ်သည့်နည်းလမ်း အတိုင်း စတင်အသုံးမပြုကြောင်းသော်လည်းကောင်း၊ သတ်မှတ်ကာလအတွင်း လုပ်ငန်းပြီးစီးမှုမရှိကြောင်း သော် လည်းကောင်းတွေ့ရှိ လျှင်ဖြစ်စေ၊ လယ်ယာမြေ ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇ အရ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင် ခြင်း ခံရ ကြောင်း သိရှိလျှင်ဖြစ်စေ သက်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေကို ပြန်လည်သိမ်းယူနိုင်ရေးအတွက် မြို့နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ သည် ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့နှင့် နေပြည်တော်ကောင်စီ၊ သို့ မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့တို့မှတစ်ဆင့် ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၅၇။ လယ်ယာမြေဥပဒေ ပုဒ်မ-၁၂ ပါ စည်းကမ်းချက်အားလုံးကို ဖြစ်စေ၊ စည်းကမ်းချက် တစ်ခုခုကို ဖြစ်စေ လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး အမိန့်ချမှတ်ရန် ဝန်ကြီး ဌာနကခန့်အပ် သည့် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် ပုဒ်မ-၁၉၊ ပုဒ်မခွဲ(ဂ)၊ သို့မဟုတ် (ဃ) ပါ စီမံခန့်ခွဲရေး ပြစ်ဒဏ် တစ်ရပ်ရပ်ချမှတ် သည့်ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ပြန်လည်သိမ်းယူနိုင် ရေး အတွက် ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့သို့ အဆင့်ဆင့် တင်ပြရမည်။

၅၈။ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်သည် -

- (က) လယ်ယာမြေ လုပ်ငန်းခွင်တွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသူများ သင့်တင့်မျှတသော လုပ်အားခ နှင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ရရှိရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- (ခ) လက်မှုလယ်ယာစနစ်မှ စက်မှုလယ်ယာစနစ်သို့ ကူး ပြောင်းနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သော အကူအညီများ ရရှိရန် ဆက်စပ် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- (ဂ) သီးနှံအမျိုးအစားအလိုက် စိုက်ပျိုးစရိတ် ငွေအရင်းအနှီးရရှိရေးအတွက် စည်းကမ်းသတ် မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ကူညီဆောင် ရွက်ပေးရမည်။
- (ဃ) သီးနှံမျိုးကောင်းမျိုးသန့်နှင့် နည်းပညာအကူအညီ ရရှိရေးအတွက် ပံ့ပိုးကူညီ ဆောင်ရွက် ပေးရမည်။

အခန်း(၇)
လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်
အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်းနှင့် အယူခံခြင်း

၅၉။ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ပေါ်ပေါက်သည့် အငြင်းပွားမှုများကို ရပ်ကွက်၊ သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က မူလမူခင်းဖွင့်လှစ်၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းနှင့် ကြားနာ ခြင်း တို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

၆၀။ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အငြင်းပွားမှုများကို လယ်ယာမြေဥပဒေအခန်း(၈) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရာတွင်-

- (က) ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် မူလမူခင်းကို စုံစမ်းစစ်ဆေးကြားနာပြီး အမှုတွဲစတင်ဖွင့်လှစ်သည့်နေ့မှ ၁၅ ရက်အတွင်း အမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရမည်။
- (ခ) နည်းဥပဒေခွဲ(က)အရ ချမှတ်သည့် အမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်သူသည် ယင်းအမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀အတွင်း မြို့နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ အယူခံဝင်ရောက်နိုင်ပြီး မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့သည် ယင်းအယူခံလွှာကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း ရပ်ကွက်၊ သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ အမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်းပြုရမည်။
- (ဂ) နည်းဥပဒေခွဲ (ခ) အရ ချမှတ်သည့်အမိန့်၊ သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်သူသည် ယင်းအမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း ခရိုင် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ အယူခံဝင်ရောက်နိုင်ပြီး ခရိုင်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် ယင်းအယူခံလွှာကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း မြို့နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ အမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်း ပြုရမည်။
- (ဃ) နည်းဥပဒေခွဲ(ဂ) အရ ချမှတ်သည့်အမိန့်၊ သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်သူသည် ယင်းအမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း(၆၀)အတွင်း တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ အယူခံဝင်ရောက်နိုင်ပြီး တိုင်းဒေသ ကြီး၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် ယင်းအယူခံလွှာကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၆၀ အတွင်း ခရိုင်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ အမိန့်၊ သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်းပြုရမည်။

၆၁။ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့အဆင့်ဆင့်၏ အမိန့်၊ သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ် မကျေနပ်သူက အယူခံလွှာတင်သွင်း ရာတွင် အောက်ပါအထောက်အထားများ ပူးတွဲတင်ပြရမည်-

(က) လယ်ယာမြေအငြင်းပွားမှုကို ဆုံးဖြတ်သည့်မှန်ကန်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ် ရေးထိုးထားသော အမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်မိတ္တူ။

(ခ) အားကိုးအားထားပြုသည့်သက်သေခံစာရွက်စာတမ်းများနှင့်အပြားအထောက်အထားများ။

၆၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့အဆင့်ဆင့်တို့၏လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်အငြင်းပွားမှုနှင့် အယူခံမှုများ လက်ခံစစ်ဆေး ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု၊ အမှုလက်ကျန်စာရင်းတို့ကို အဆင့်ဆင့် စုစည်း စိစစ်ပြီး ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ လစဉ်အစီရင်ခံစာ ပေးပို့တင်ပြရမည်။

၆၃။ ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်တို့က နည်းဥပဒေ ၆၀၊ နည်းဥပဒေခွဲ (က)၊ (ခ)၊ (ဂ) နှင့် (ဃ) တို့ပါ သတ်မှတ်ကာလအတွင်း ပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိဘဲကြန့်ကြာနေခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ အကြောင်းပြချက် ခိုင်လုံခြင်း ရှိ/မရှိ စိစစ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်ပါက စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး ထိရောက်စွာအရေးယူခြင်း ပြုရမည်။

အခန်း(၈)

နစ်နာကြေးနှင့် လျော်ကြေးများ

၆၄။ လယ်ယာမြေဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်အကျိုးငှာဖြစ်စေ၊ အများပြည်သူအကျိုးငှာဖြစ်စေ လယ်ယာမြေ သိမ်းယူခြင်းခံရလျှင် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူက ယင်းလယ်ယာမြေပေါ်၌ အဆောက်အအုံဖြင့် တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် ပြုပြင်ခြင်းအပါအဝင် မူလလယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထားသူ ဆောင်ရွက်ထားသည့် ကိစ္စရပ်များအ တွက် နစ်နာကြေးနှင့် လျော်ကြေးများကို သက်ဆိုင်ရာမှ နှောင့်နှေး ကြန့်ကြာမှု မရှိဘဲ ရရှိစေရန် ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် လိုအပ်သလို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၆၅။ အောက်ပါအကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ကြောင့် လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကိုလည်းကောင်း၊ လယ်ယာမြေကိုလည်းကောင်း၊ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသူသည် နစ်နာကြေးနှင့်လျော်ကြေးများကို ရထိုက်ခွင့်မရှိစေရ။

(က) လယ်ယာမြေဥပဒေပါ စည်းကမ်းချက်တစ်ခုခုကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်ခြင်းကြောင့် လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ - ၁၉ အရ လယ်ယာမြေပေါ်မှ နှင်ထုတ်ခံရခြင်း၊ သို့မဟုတ် လယ်ယာမြေပေါ်တွင် ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ဆောက်လုပ်ထားသော အဆောက်အအုံများကို ဖယ်ရှားခံရခြင်း၊

(ခ) လယ်ယာမြေဥပဒေနှင့်အညီ အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုခွင့်ရရှိပြီးနောက်ခွင့်ပြုသည့် နေ့ရက်မှ (၆)လ(ခြောက်လ)အတွင်း လယ်ယာမြေကို သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း စတင်အသုံးပြု ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သတ်မှတ်ကာလအတွင်း လုပ်ငန်း ပြီးစီးမှုမရှိခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း လယ်ယာမြေကို ပြန်လည် သိမ်းယူခံရခြင်း၊

(ဂ) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် အားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုဖြစ်စေ နိုင်ငံတော်အစိုးရ ၏ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ နိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပါဝင်သည့် အဖွဲ့အစည်းကို ရောင်းချခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပေးကမ်းခြင်းကြောင့် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ပြန်လည် သိမ်းယူခံရခြင်း၊

၆၆။ နိုင်ငံတော်အတွက် နိုင်ငံတော်အကျိုးငှာ သိမ်းယူသည့် ကိစ္စရပ်များတွင် နစ်နာကြေးနှင့် လျော်ကြေးရထိုက်ခွင့်ရှိသည့် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူအား နစ်နာကြေးနှင့် လျော်ကြေးကို နိုင်ငံတော် က ပေးရမည်။

၆၇။ မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၆၆ အရ နိုင်ငံတော်က ပေးရမည့် နစ်နာကြေးနှင့် လျော်ကြေးပမာဏ ကို နစ်နာကြေးနှင့် လျော်ကြေးပေးဆောင်ရန် တွက်ချက်မှု ပုံစံ(၁၂)ဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း စိစစ်တွက်ချက် ၍ ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့နှင့် နေပြည်တော်ကောင်စီ၊ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာ မြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့တို့မှ တစ်ဆင့် ဗဟိုလယ်ယာ မြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်-

(က) သီးနှံနှင့် အဆောက်အအုံအတွက် နစ်နာကြေး-

(၁) လက်ရှိ စိုက်ပျိုးထားသည့် စပါးနှင့် အခြားရာသီသီးနှံများအတွက် တစ်ဧကပျမ်းမျှ အထွက်နှုန်းကို အခြေခံလျက် ဒေသ၏ ကာလပေါက်ဈေးဖြင့် တွက်ချက်သော တန်ဖိုး၏ သုံးဆ၊

(၂) စိုက်ပျိုးထားသည့်နှစ်ရှည်ပင်အတွက် လက်ရှိအပင်တန်ဖိုးကိုအခြေခံလျက် ဒေသ ၏ ကာလပေါက်ဈေးဖြင့် တွက်ချက်သောတန်ဖိုး၏ သုံးဆ၊

(၃) လယ်ယာမြေတွင် အဆောက်အအုံဖြင့် တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန်ပြုပြင်ခြင်း အပါအဝင် အခြားဆောင်ရွက်ချက်များအတွက် ဒေသ၏ ကာလပေါက်ဈေးဖြင့် တွက်ချက် သော တန်ဖိုး၏ နှစ်ဆ။

(ခ) မြေအတွက်လျော်ကြေး-

(၁) နိုင်ငံတော်၏ရေရှည်အမျိုးသားရေး အကျိုးစီးပွားအလို့ငှာ ငွေကြေးအကျိုးအမြတ် ဖြစ်ထွန်းနိုင်မှုမရှိသော တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းနှင့် နိုင်ငံတော်၏လုံခြုံရေးဆိုင်ရာကိစ္စ ရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသုံးပြုခြင်းဖြစ်လျှင် သိမ်းယူခြင်းခံရသည့် လယ်ယာမြေအတွက် ဒေသ၏ ကာလပေါက်ဈေးဖြင့် တွက်ချက်သော တန်ဖိုး၊

(၂) နိုင်ငံတော်၏ရေရှည်အမျိုးသားရေး၊ အကျိုးစီးပွားအလို့ငှာ ငွေကြေးအကျိုးအမြတ် ဖြစ်ထွန်းနိုင်မှုမရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအတွက် အသုံးပြုခြင်းဖြစ်လျှင် လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ နစ်နာမှု မရှိစေရေးအတွက် ညှိနှိုင်းသဘောတူညီသည့် ငွေကြေးပမာဏ သို့မဟုတ် ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က ဖွဲ့စည်းပေးသော လျော်ကြေးငွေ သတ် မှတ်ရေးအဖွဲ့ကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းအမျိုးအစားပေါ်မူတည်၍ ဆုံးဖြတ်သည့်ဒေသ၏ ကာလ ပေါက်ဈေးဖြင့် တွက်ချက် သော တန်ဖိုးအောက် မနိမ့်သည့် ငွေကြေးပမာဏ။

၆၈။ လယ်ယာမြေသိမ်းယူခြင်းခံရသည့် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူနှစ်နာမူမရှိစေရေးအတွက် နှစ်နာကြေး၊ လျော်ကြေးပေးခြင်းနှင့်အခြားသင့်လျော်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍-

- (က) ကျေနပ်မှုမရှိသဖြင့် တိုင်ကြားမှုများပေါ်ပေါက်လာ လျှင် နေပြည်တော်ကောင်စီ၊ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်သည့် တိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့အနေ ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေများနှင့် ညီညွတ်စွာ ပြီးပြတ်အောင် စိစစ်ဆုံးဖြတ် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- (ခ) နည်းဥပဒေခွဲ(က)အရ ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်ချက်ရှိလာပါက ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် လိုအပ်သလို ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ်ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အခန်း (၉)
လယ်ယာမြေကို အသုံးချခြင်း
လယ်ယာမြေတွင် သီးနှံပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်း

၆၉။ နိုင်ငံတော်၏ စားရေရိက္ခာဆန်ဖူလုံရေးအတွက် သက် ဆိုင်ရာ နေပြည်တော်ကောင်စီ၊ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က သီးနှံပုံစံပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးလိုမှုကို မျက်ခြည်မပြတ် ကြီးကြပ်ရမည်။

၇၀။ နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့သည်ဒေသတွင်း၊ သီးနှံပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဆင့်ဆင့် စိစစ်အတည်ပြုပြီး စိုက်ကောက်နန်းကန်မှန်ကန်စွာဖြင့် ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့် ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၇၁။ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူသည် လယ်ယာမြေတွင် မူလသတ်မှတ်ထားသော မြေအမျိုးအစား အလိုက် စိုက်ပျိုးလျက်ရှိသည့် ရာသီသီးနှံအမျိုးအစားမှ နှစ်ရှည်ပင်အမျိုးအစားသို့ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးလိုပါက လယ်ယာမြေကို မူလရာသီသီးနှံအမျိုးအစားမှ နှစ်ရှည်ပင်အမျိုးအစားသို့ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခွင့်ပြုရန် မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ လျှောက် ထားရမည်။

၇၂။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် နည်းဥပဒေ ၇၁ အရ လျှောက်ထားချက်အား လယ်ယာမြေကို မူလရာသီ သီးနှံအမျိုးအစား မှ နှစ်ရှည်ပင်အမျိုးအစားသို့ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခွင့် လုပ်ငန်းစာတွဲ ဖွင့်လှစ်ရမည်။

၇၃။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် အောက်ပါအချက်များကို စိစစ်ရမည် -

- (က) လျှောက်ထားသူနှင့် ပတ်သက်သည့် အကြောင်းအရာ
- (ခ) လျှောက်ထားမြေပေါ်ရှိ မြေများ၏ ဦးပိုင်အလိုက် မြေမျိုးကြီးနှင့် မြေမျိုးအတန်း၊
- (ဂ) လက်ရှိမြေအတန်းအစားနှင့် ရေရရှိနိုင်မည့် အခြေ အနေ၊
- (ဃ) လက်ရှိစိုက်ပျိုးထားသည့် သီးနှံအမည်၊
- (င) ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးမည့် သီးနှံအမည်နှင့် သီးနှံဖြစ်ထွန်း အောင်မြင်နိုင်မှု အခြေအနေ၊
- (စ) သီးနှံပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးရသည့်အကြောင်းအရင်း၊

(ဆ) လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ၊

(ဇ) အခြားမြေ၌ အခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းအခြေအနေ၊

(ဈ) ရပ်ကွက်၊ သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ စိစစ်ထောက်ခံချက်။

၇၄။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် လယ်ယာမြေကို မူလရာသီ သီးနှံအမျိုးအစားမှ နှစ်ရှည်ပင်အမျိုး အစား သို့ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခွင့် လျှောက်ထားချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လယ်ယာမြေကို မူလရာသီသီးနှံ အမျိုးအစားမှ နှစ်ရှည်ပင် အမျိုးအစားသို့ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခွင့် လျှောက်ထားချက်ကို သဘောထားမှတ်ချက်ဖြင့် လုပ်ငန်း စာတွဲကို မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၇၅။ မြို့နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၇၄ အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့် အခါ ထပ်ဆင့်စိစစ်၍ သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ လုပ်ငန်းစာတွဲကို ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့မှ တစ်ဆင့် နေပြည်တော်ကောင်စီ၊ သို့မဟုတ်၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့သို့ ဆက်လက်တင်ပြရမည်။

၇၆။ နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၇၅ အရ တင်ပြချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍-

(က) လယ်မြေတွင်စပါးသီးနှံမှ နှစ်ရှည်ပင်အမျိုးအစားသို့ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခွင့်ပြုရန် လျှောက် ထားသည့်ကိစ္စဖြစ်ပါက သဘော ထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ လုပ်ငန်းစာတွဲကို ဗဟိုလယ်ယာ မြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့သို့ ဆက်လက်တင်ပြရမည်။

(ခ) လယ်မြေမှတစ်ပါးလယ်ယာမြေတွင် မူလစိုက်ပျိုးသော ရာသီသီးနှံအမျိုးအစားမှ နှစ်ရှည် ပင် အမျိုးအစားသို့ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခွင့်ပြုရန်လျှောက်ထားသည့်ကိစ္စဖြစ်ပါက အဆင့်ဆင့် တင်ပြသည့်အချက်အလက်များကိုစိစစ်ပြီး ခွင့်ပြုလျှင် သီးနှံပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်းအတွက် ခွင့်ပြုမိန့် (ပုံစံ ၁၃) ထုတ်ပေးရမည်။

၇၇။ ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၇၆၊ နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ နိုင်ငံတော်၏အဓိကစားသုံးသီးနှံဖြစ်သည့် ဆန်စပါးဖူလုံမှုကို ထိခိုက်မှုမရှိစေရေး အတွက်အဆင့်ဆင့်တင်ပြသည့် အချက်အလက်များကို စိစစ်ပြီးခွင့်ပြုပါက သီးနှံပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်း အတွက် ခွင့်ပြုမိန့် (ပုံစံ-၁၃) ထုတ်ပေးရမည်။

လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုခြင်း

၇၈။ နိုင်ငံတော်၏ရေရှည်အမျိုးသားရေးအကျိုးစီးပွား အလို့ငှာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းကြီးများအတွက် လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုလိုသော စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မည့် ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့သည်-

(က) ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ သဘောထားမှတ်ချက်ဖြင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ သို့ တင်ပြရမည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုချက်ရရှိသည့်အခါ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၇၉။ နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့အလိုက် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ ရေးဆွဲပြုစု၍ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနက အတည်ပြုထားပြီး ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ ကြိုတင်ပေးပို့ထားသော ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်၊ သို့မဟုတ် မြို့ပြဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစီမံ ချက်များအရ ကျေးလက်ဒေသများ၊ သို့မဟုတ် မြို့ပြဒေသများတွင် တိုးတက်လျက်ရှိသော လူဦးရေနှင့် တိုးပွားလာသော အိမ်ထောင်စုများအတွက်အိမ်ရာတည်ဆောက်ရန် လယ်ယာမြေကိုအခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၈၀။ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းစီမံချက် သို့မဟုတ် မြို့ပြဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များအရ ကျေးလက်လူနေမှုဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် စာသင်ကျောင်း၊ ကျန်းမာရေးဌာန၊ ဆေးရုံ၊ ဆေးပေးခန်း၊ စာကြည့်တိုက်၊ လမ်း၊ တံတား၊ ကျေးလက်ဈေး၊ ဘာသာရေးအဆောက်အအုံ၊ သုသာန်နှင့်အခြားလိုအပ်သောအဆောက်အအုံများအတွက် လယ်ယာမြေကို အသုံးပြုရန်ရှိပါက အောက်ပါ အချက်များနှင့် ညီညွတ်လျှင် အသုံးပြုနိုင်ခွင့်ရှိသည်-

- (က) စာသင်ကျောင်းအတွက်ဖြစ်ပါက ပြည်ထောင်စုအဆင့်ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက်ရှိပြီး ရန်ပုံငွေရရှိနိုင်မှု အခြေအနေရှိခြင်း၊
- (ခ) ကျန်းမာရေးဌာန၊ ဆေးရုံနှင့်ဆေးပေးခန်းအတွက်ဖြစ်ပါက ပြည်ထောင်စုအဆင့်ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက်ရှိပြီး ရန်ပုံငွေရရှိနိုင်မှု အခြေအနေရှိခြင်း၊
- (ဂ) ဘာသာရေး အဆောက်အအုံများအတွက်ဖြစ်ပါက ပြည်ထောင်စုအဆင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက်ရှိပြီးရန်ပုံငွေရရှိနိုင်မှုအခြေအနေရှိခြင်း၊
- (ဃ) အခြားကိစ္စရပ်အတွက်ဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာပြည်ထောင်စုအဆင့် ဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာခွင့်ပြုချက်ရှိပြီး ရန်ပုံငွေရရှိနိုင်မှု အခြေအနေရှိခြင်း။

၈၁။ လယ်ယာကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် လက်မှုလယ်ယာမှ ခေတ်မီစက်မှုလယ်ယာစနစ်သို့ ကူးပြောင်းရာတွင် လိုအပ်သည့် လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများထားရှိရန် အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ဆန်စက်များ တည်ဆောက်ခြင်း၊ သီးနှံသိုလှောင်သည့် ဝိုဒေါင်များဆောက်လုပ်ခြင်း၊ လိုအပ်သော ကုန်ထုတ်လမ်းများနှင့်အခြေခံအဆောက်အအုံ တည်ဆောက်ခြင်းများအတွက် လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၈၂။ လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုခွင့်ရရှိလို သူသည် နည်းဥပဒေ ၇၉၊ ၈၀ နှင့် ၈၁ တို့တွင် ဖော်ပြထားသော ကိစ္စရပ်များအပါအဝင် လယ်ယာမြေကိုအခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုလိုပါ က လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုခွင့်လျှောက်လွှာ (ပုံစံ ၁၄) ဖြင့် မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ လျှောက်ထားရမည်။

၈၃။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် နည်းဥပဒေ ၈၂ အရ လျှောက်ထားသော လျှောက်လွှာအား လယ်ယာမြေကို အခြားနည်း ဖြင့် အသုံးပြုခွင့် လုပ်ငန်းစာတွဲ ဖွင့်လှစ်ရမည်။

၈၄။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် နည်းဥပဒေ ၈၂အရ လျှောက်ထားသော လျှောက်လွှာကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း အောက်ပါအချက်များကို စိစစ်ရမည် -

- (က) လျှောက်ထားသည့် မြေအခြေအနေ၊
- (ခ) ပိုင်ဆိုင်မှု အခြေအနေ၊
- (ဂ) စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်မှု အခြေအနေ၊
- (ဃ) ဆောက်လုပ်မည့် အဆောက်အအုံတည်နေရာပြမြေပုံ၊
- (င) လျှောက်ထားသည့်မြေကို မည်သည့် နေ့ရက်မှစ၍ လျှောက်ထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အသုံးပြုလိုကြောင်း တင်ပြချက်၊
- (စ) လျှောက်ထားမြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက်(သို့မဟုတ်)ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာ မြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ သဘောထားမှတ်ချက်၊
- (ဆ) ဦးစီးဌာနများ၊လုပ်ငန်းဌာနများမှလယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့်အသုံးပြုရန် လျှောက်ထား သည့်ကိစ္စအတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက် ပူးတွဲတင်ပြထားခြင်း ရှိ/မရှိ၊
- (ဇ) လျှောက်ထားသည့်မြေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်မြေများတည်ရှိမှု ဖော်ပြသည့်မြေပုံပူးတွဲ၍ အနီး ပတ်ဝန်းကျင် မြေများပေါ်တွင် အသုံးပြုမှုအခြေအနေတင်ပြထားခြင်း ရှိ/မရှိ၊
- (ဈ) ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ စိစစ်ထောက်ခံချက်။

၈၅။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုခွင့်လျှောက်ထားချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုခွင့် လျှောက်ထားချက်ကို သဘောထားမှတ်ချက်ဖြင့် လုပ်ငန်းစာတွဲကို မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့သို့ တင် ပြရမည်။

၈၆။ မြို့နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၈၅အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ ယင်းတင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ (၁၅)ရက်အတွင်း အောက်ပါအချက်များကို စိစစ်၍ သဘောထား မှတ်ချက်နှင့်အတူ လုပ်ငန်းစာတွဲကို ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့မှတစ်ဆင့် နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ ဆက်လက်တင်ပြရမည်-

- (က) အခြားနည်းဖြင့်အသုံးပြုရန် လျှောက်ထားသည့် မြေဧရိယာသည် အသုံးပြုမည့်လုပ်ငန်း နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အနည်းဆုံးလိုအပ်သော ပမာဏ ဖြစ်/မဖြစ်၊
- (ခ) နည်းဥပဒေခွဲ (က) ပါလျှောက်ထားသည့် မြေဧရိယာ၏ပတ်ဝန်းကျင်တွင် လက်ရှိလုပ်ကိုင် နေသော စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအား ထိခိုက်နိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ၊
- (ဂ) စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အသုံးပြုလျက်ရှိသည့် ရေသွင်း၊ ရေထုတ် စနစ်များအား ထိခိုက်နိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ၊
- (ဃ) အများပြည်သူ အသုံးပြုနေသည့်လမ်းများ၊ လယ်ယာ ကုန်ထုတ်လမ်းများ ထိခိုက်နိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ၊
- (င) လျှောက်ထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း သတ်မှတ်ကာလအတွင်း လျှောက်ထားသည့် လုပ်ငန်းပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရ မည့်အခြေအနေ ရှိ/မရှိ၊
- (စ) လျှောက်ထားသည့်နည်းလမ်းအတိုင်းအသုံးပြုမည်ဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ထားသူ ကိုယ်တိုင် ၏ ကတိဝန်ခံချက် ပါ/မပါ။

၈၇။ နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၈၆ အရ တင်ပြချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍-

(က) လယ်မြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုရန်လျှောက်ထားသည့်ကိစ္စဖြစ်ပါက တင်ပြချက် လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ လုပ်ငန်း စာတွဲကို ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ ဆက်လက်တင်ပြရမည်။

(ခ) လယ်မြေမှတစ်ပါး လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုရန် လျှောက်ထားသည့် ကိစ္စ ဖြစ်ပါက အဆင့်ဆင့်တင်ပြသည့်အချက်အလက်များကို စိစစ်ပြီးတင်ပြချက် လက်ခံရရှိ သည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ လုပ်ငန်းစာတွဲကို နေပြည်တော် ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၈၈။ ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၈၇၊ နည်းဥပဒေခွဲ (က)အရ တင်ပြချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ခွင့်ပြုပါက လယ်မြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုရန် ခွင့်ပြုမိန့် (ပုံစံ-၁၅) ထုတ်ပေးရမည်။

၈၉။ နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၈၇၊ နည်း ဥပဒေခွဲ (ခ)အရ တင်ပြချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ခွင့်ပြုပါက လယ်မြေမှ တစ်ပါး လယ်ယာ မြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုရန် ခွင့်ပြုမိန့် (ပုံစံ ၁၅-က) ထုတ်ပေးရမည်။

၉၀။ နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့သည် လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုခွင့်ပြုထားသည့် လုပ်ငန်းများလုပ်ငန်း ဆောင် ရွက်မှု အခြေအနေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ခရိုင်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ နှင့် မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ များကိုကွင်းဆင်းစစ်ဆေးတင်ပြစေပြီး ယင်းစစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်ကို ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများနှင့်အတူ လယ်ယာ မြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုခြင်းအခြေအနေ စိစစ်တွေ့ရှိချက်(ပုံစံ ၁၆)ဖြင့် ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့သို့ (၆)လ (ခြောက်လ) တစ်ကြိမ် တင်ပြရမည်။

၉၁။ ခရိုင်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့နှင့် မြို့နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များက ကွင်းဆင်း စစ်ဆေး ရာတွင် လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုခွင့်ရရှိထားသူသည် ခွင့်ပြုသည့်နေ့ရက်မှ (၆)လ (ခြောက်လ) အတွင်း သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း စတင် အသုံးမပြုကြောင်းသော်လည်းကောင်း၊ သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလအတွင်း လုပ်ငန်းပြီးစီးခြင်းမရှိကြောင်းသော်လည်းကောင်း တွေ့ရှိပါက သီးခြား ကိစ္စတစ်ရပ်အဖြစ် အမှုတွဲဖွင့်လှစ်၍ နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ်တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ သို့ ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများနှင့်အတူ တင်ပြရမည်။

၉၂။ နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၉၁ အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ လယ်ယာမြေ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၁နှင့် အညီ အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၉၃။ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၉၂ အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ စိစစ်သုံးသပ်ပြီး လိုအပ်ပါက-

(က) လယ်မြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုရန် ခွင့်ပြုမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ရမည်။

(ခ) လယ်မြေမှတစ်ပါး လယ်ယာမြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့က ထုတ်ပေးထားသော ခွင့်ပြုမိန့်ကို ပယ်ဖျက် စေရန် အကြောင်းကြားရမည်။

၉၄။ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၉၃၊ နည်းဥပဒေခွဲ(က)အရ ခွင့်ပြုမိန့် ပယ်ဖျက်သည့် လယ်ယာမြေကိုလည်းကောင်း၊ နည်းဥပဒေခွဲ (ခ)အရ အကြောင်းကြားသဖြင့် နေပြည်တော် ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့က ခွင့်ပြုမိန့်ပယ်ဖျက်သည့် လယ်ယာ မြေကိုလည်းကောင်း ပြန်လည်သိမ်းယူရမည်။

**အခန်း(၁၀)
လယ်ယာမြေကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း**

၉၅။ နိုင်ငံတော် သို့မဟုတ် ဒေသအစီအစဉ်အရ လယ်ယာမြေကို ခေတ်မီစီမံကိန်းမူလယ်ယာအဖြစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖော်ထုတ်ရာတွင် ယင်းလယ်ယာမြေ၏နယ်နိမိတ်နှင့် ဧရိယာအတိုးအလျော့ဖြစ်ပေါ်လာပါက မြို့နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် မူလလယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထားသူက စိုက်ပျိုးရာသီအချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင်စေရန် ကွင်းဆင်းစိစစ်ခြင်း၊ မှန်ကန်မှုတစ်စွာညှိနှိုင်းဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းများကို လယ်ယာမြေပြုပြင်ပြောင်းလဲဖော်ထုတ်ပြီးသည့်နေ့မှ ၁၅ ရက်အတွင်း ပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၉၆။ နိုင်ငံတော်၏ ရေရှည်အမျိုးသားရေး အကျိုးစီးပွားအလို့ငှာ စီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်မည့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနသည် မိမိအကောင်အထည်ဖော်မည့် စီမံကိန်းအတွက် အနည်းဆုံး အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ပမာဏကို သိမ်းယူနိုင်ရေးအတွက် ဗဟို လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၉၇။ ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် လယ်ယာမြေများမလိုအပ်ဘဲ ဆုံးရှုံးမှုမရှိစေရေးအတွက် လည်းကောင်း၊ ဆန်စပါးဖူလုံမှုကိုထိခိုက်မှုမရှိစေရေးအတွက်လည်းကောင်း စိစစ်ပြီးစီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်မည့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနအတွက် သိမ်းယူသင့်သော လယ်ယာမြေကို အနည်းဆုံး ပမာဏ ဖြစ်စေရန် သဘောထားမှတ်ချက်ဖြင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၉၈။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၉၇ အရ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ ထောက်ခံတင်ပြချက်ကို စိစစ်သုံးသပ်ပြီး သိမ်းယူသင့်သော လယ်ယာမြေပမာဏကိုသာ သိမ်းယူရမည်။

၉၉။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့က သော်လည်းကောင်း၊ ဤကိစ္စအလို့ငှာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့က ခန့်အပ်သော အာဏာပိုင်က သော်လည်းကောင်း၊ အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုရန် အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ထုတ်ပြန်သည့် ကိစ္စမှတစ်ပါး ကျွဲ၊ နွား၊ စားကျက်များနှင့် ရွာဘုံ မြေများကို မပျက်စီးစေရန် စီမံဆောင်ရွက်ရမည်။

**အခန်း(၁၁)
တရားစွဲဆိုခြင်း**

၁၀၀။ လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ - ၁၂ ပါ စည်းကမ်းချက်အားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ စည်းကမ်းချက်တစ်ခုခုကို ဖြစ်စေ လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်သော လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိသူအား ပုဒ်မ-၁၉ အရ အမိန့်ချ မှတ်နိုင်ရန် ဝန်ကြီးဌာနက ခန့်အပ်သည့် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည်-

- (က) မိမိချမှတ်သည့် အမိန့်ပါ သတ်မှတ်ရက်ကျော်လွန်သည်အထိ ယင်းအမိန့်ကို လိုက်နာခြင်း မရှိသူအား လယ်ယာမြေ ဥပဒေပုဒ်မ - ၃၅ အရ အရေးယူနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံး သို့ ဦးတိုက်လျှောက်ထား၍ တရားစွဲဆိုနိုင်သည်။
- (ခ) ယင်းသို့ တရားစွဲဆိုသည့်အခါ တစ်ဆင့်မြင့်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ ချက်ခြင်း တင်ပြရမည်။

၁၀၁။ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် နည်းဥပဒေ ၁၀၀၊ နည်း ဥပဒေခွဲ (က)အရ တရားစွဲဆိုသော အမှုများတွင် သက်ဆိုင်ရာ တရား ရုံးက ချမှတ်သည့်အမိန့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မှတ်တမ်းထားရှိရမည်။

၁၀၂။ မြို့နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူက လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်အားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုဖြစ်စေ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ နိုင်ငံခြား သား သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပါဝင်သည့် အဖွဲ့အစည်းကို ရောင်းချခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း၊ လဲလှယ် ခြင်း နှင့် ပေးကမ်းခြင်းများပြုလုပ်ကြောင်း နည်းဥပဒေ ၅၄၊ နည်းဥပဒေခွဲ (ခ)အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံ ရရှိလျှင် သော်လည်းကောင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင်သိရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ ၃၇ အရ အရေးယူနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာရဲတပ်ဖွဲ့စခန်းတွင် ပထမသတင်းပေး၊ တိုင်တန်းချက်ရေးဖွင့်၍ တရားစွဲဆိုနိုင်သည်။

**အခန်း(၁၂)
မြေနကျွန်းမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားခြင်း**

၁၀၃။ မြေနကျွန်းမြေများသည်လည်းကောင်း၊ မြေနကျွန်းမြေ သို့မဟုတ် ကမ်းခြေနှင့်ဆက်စပ်၍ ပေါ်ထွန်း လာသော မြေနုများသည်လည်းကောင်း၊ အရွယ်အစားအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ တည်နေရာအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပုံစံ အားဖြင့်ဖြစ်စေ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းပြောင်းလဲလေ့ရှိသဖြင့် ပေါ်ထွန်းသောမြေနကျွန်းမြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လုပ်ပိုင် ခွင့်ကိုနှစ်စဉ်ချထားရမည်။

၁၀၄။ မြေနကျွန်းမြေပိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို တစ်နှစ်တစ်ရာသီအတွက်သာချထားရမည်ဖြစ်ပြီး နှစ်စဉ် နွေထယ် ရေးအမိ ကျွန်းရေမလွှမ်းမိုးမီကတည်းကပင် ကြိုတင်စီမံထားရမည်။

၁၀၅။ မြေနကျွန်းမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲရာတွင် မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ သည်-

- (က) ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များနှင့် ညှိနှိုင်း၍ ခရိုင် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏အတည်ပြုချက်ဖြင့် မြေနုကျွန်းမြေနှင့်အနီးကပ်ဆုံး ဖြစ်သော ကျေးရွာများကို သတ်မှတ်ရမည်။
- (ခ) မြေနုကျွန်းမြေနှင့်အနီးကပ်ဆုံးကျေးရွာများ၏ရွာစည်းရိုးနှင့် မြေနုကျွန်းမြေပေါ်ရှိ လုပ်ကိုင်နိုင်သော မြေအနားရေးတို့ အတိုဆုံး အကွာအဝေးကို နှိုင်းယှဉ်စဉ်းစားရမည်။ ကျေးရွာအုပ်စုနယ်နိမိတ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ခြင်းမပြုရ။
- (ဂ) မြေနုကျွန်းမြေတွင် နယ်နိမိတ်တည်မြဲသွားသော ကျွန်းမြေရင့်များနှင့်စိုက်ပျိုး၍ မရနိုင်သေး သော သဲသောင်မြေများ၊ ကျူတောနှင့် ကိုင်းတောများ မပါဝင်စေရ။
- (ဃ) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေသားနယ်နိမိတ်ကို တိုင်းတာ၍ မြေပုံသတ်မှတ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဧရိယာတွက်ချက်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပြီး၊ တွက်ချက်ရရှိသော ဧရိယာအပေါ် အခြေခံရမည်။

၁၀၆။ မြို့နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် မြေနု ကျွန်းမြေကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားရာတွင်-

- (က) ယခင်နှစ်က လုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားပေးခဲ့မှုကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ယင်းအချက်ကို အဓိကအခြေခံ၍ သတ်မှတ်ခြင်းမပြုရ။
- (ခ) မြေနုကျွန်းမြေနှင့်အနီးကပ်ဆုံးဟု သတ်မှတ်သည့်ကျေးရွာမှ စီးပွားရေးစစ်တမ်းအရ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင်သောအင်အားရှိသည့် လယ်မဲ့၊ယာမဲ့များ၊ သူရင်းငှားများနှင့် လယ်ယာလုပ်သားများကိုသာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားပေးရန် ရွေးချယ်ရမည်။
- (ဂ) နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)အရရွေးချယ်ခံရသူများသည်မြေနုကျွန်းမြေတွင်လုပ်ကိုင်ရပါကယင်းဒေသပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သာမန်တောင်သူလယ်သမားခံစားရသည့် အကျိုးအမြတ်ခန့်သာ ရရှိစေရန်ရည်မှန်း၍ လူဦးရေအလိုက် လုပ်ပိုင်ခွင့်ဧရိယာသတ်မှတ်လျာထားရမည်။
- (ဃ) နည်းဥပဒေခွဲ(ဂ)အရ သတ်မှတ်သည့်အတိုင်း လုပ်ပိုင်ခွင့် ချထားပေးပါက ယင်းဒေသပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သာမန်တောင်သူ လယ်သမားများထက် ပိုမိုမြင့်မားသော အကျိုးအမြတ်ကို ခံစားနိုင်သည့် အခြေအနေဖြစ်ပေါ်နေလျှင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အနီးဆုံး ကျေးရွာမှ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုး နိုင်သော အင်အားရှိသည့် လယ်မဲ့၊ ယာမဲ့များ၊ သူရင်းငှားများနှင့် လယ်ယာလုပ်သားများကို ထပ်မံဖြည့်စွက်၍ လုပ်ပိုင်ခွင့် ဧရိယာ သတ်မှတ်လျာထားရမည်။
- (င) တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်သားစု တစ်စုအတွက် သတ်မှတ်လျာထားသည့် ဧရိယာအတိုင်း အကွက်များ ရိုက်၍ အမှတ်စဉ်တပ်ထားရမည်။
- (စ) ရွေးချယ်ထားသည့် တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်မိသားစုများအား ယင်းတို့၏ ကျေးရွာနှင့် နီးစပ်ရာအကွက်များကို မဲစနစ် ဖြင့် ချထားပေးရမည်။

၁၀၇။ မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် မြေနုကျွန်းမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားသည့်ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြေနုကျွန်းတစ်ခုချင်းအလိုက် မြေနုကျွန်းမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း(ပုံစံ-၁၇)ဖြင့် ပြုစုထားရှိရမည်။

၁၀၈။ မြေနုကျွန်းမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍-

- (က) မြို့နယ်တစ်ခုအတွင်းရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အချင်းချင်းအငြင်းပွားခြင်းဖြစ်ပါက မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုလယ်ယာ မြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များနှင့် ကွင်းဆင်းစစ်ဆေး၍ ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းပြီး ခရိုင် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့မှတစ်ဆင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြအဆုံးအဖြတ် ခံယူရမည်။
- (ခ) ခရိုင်တစ်ခုအတွင်း မြို့နယ်အချင်းချင်းအငြင်းပွားခြင်းဖြစ်ပါက ခရိုင်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် မြို့နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များနှင့် ကွင်းဆင်းစစ်ဆေး၍ ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းပြီး တိုင်း ဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြအဆုံးအဖြတ်ခံယူရမည်။
- (ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တစ်ခုအတွင်း ခရိုင်အချင်းချင်းအငြင်းပွားခြင်းဖြစ်ပါက တိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က ကွင်းဆင်းစစ်ဆေး၍ ညှိနှိုင်းဆုံး ဖြတ်ရမည်။
- (ဃ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အပြီးအပြတ်ဖြစ်စေရမည်။

၁၀၉။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အချင်းချင်း အငြင်းပွားသည့် မြေနုကျွန်းမြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များက ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြ၍ အဆုံးအဖြတ်ခံယူရမည်။

၁၁၀။ မြေနုကျွန်းမြေနယ်နိမိတ်ကိုအငြင်းပွားမှုရှိဘဲခွဲဝေချထားနိုင်ရန် အုပ်ချုပ်ရေးနယ်နိမိတ်ကို ခေတ်မီ မြေတိုင်းကိရိယာများဖြင့် စနစ်တကျ တိုင်းတာမှတ်တမ်းတင်၍ မြို့နယ်၊ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အလိုက် သတ်မှတ်ထားသည့် အုပ်ချုပ်ရေးနယ်နိမိတ်များတွင် မှတ်တိုင်များ သတ်မှတ်စိုက်ထူရမည်။ ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ရန်အခက်အခဲရှိမှသာ ယခင်က သတ်မှတ်ခဲ့သော မြေပြင်ရှိအမာခံ အမှတ်အသားများ အရ တိုင်းတာရေးဆွဲဖော်ပြထားသည့် အမှော်မျဉ်းကြောင်း၊ နယ်နိမိတ်အမှတ်အသားများဖြင့် ခွဲခြားသတ်မှတ် ရမည်။

၁၁၁။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် မြေနုကျွန်းမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကိုစီမံခန့်ခွဲရာတွင်နယ်မြေလုံခြုံရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့်သက်ဆိုင်လာပါက တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြ၍ ဆောင်ရွက် ရမည်။

၁၁၂။ မြေနုကျွန်းမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိထားသူသည် -

- (က) တစ်နှစ်တစ်ရာသီသာလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိခြင်းဖြစ်သဖြင့် မှတ်ပုံတင်ကြေးပေးဆောင်ရန်မလိုဘဲ မြေခွန်ကိုသာ ထမ်းဆောင်ရ မည်။
- (ခ) မြေနုကျွန်းမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့နှင့် ဦးစီးဌာနတို့က ထုတ်ပြန်သောအမိန့်ကြော်ငြာစာ၊အမိန့်ညွှန်ကြားချက်နှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုလိုက်နာ ရမည်။

အခန်း(၁၃)
အထွေထွေ

၁၁၃။ တောင်သူလယ်သမားများ၏ လူမှုစီးပွားဘဝမြှင့်တင်ရေးကိုရှေးရှု၍ တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့စည်းကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ရေးအတွက် တည်ဆဲဥပဒေများနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၁၁၄။ လယ်ယာမြေ အသုံးပြုခွင့်ရရှိထားသူသည် လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ်ရရှိရန် လျှောက်ထားခြင်းမရှိပါက လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူအဖြစ်သတ်မှတ်ခြင်းမခံရသည့်အတွက် လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင် ခွင့်ရရှိသူ၏အခွင့်အရေးကို ရပိုင်ခွင့်မရှိစေရ။

၁၁၅။ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည်လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ်ပျက်စီးခြင်း၊ ပျောက်ဆုံးခြင်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ရမည့် အချက်များကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၁၁၆။ ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး၊ ရေဝေရေလဲဇရီယာ နှင့် သစ်တောသစ်ပင်မပြုန်းတီးရေး၊မြေဆီလွှာမပျက်စီးရေး၊ရာသီဥတုထိန်းသိမ်းနိုင်ရေးတို့အတွက် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစနစ်မပျောက်စေရေးနှင့်ကုန်းမြင့်လှေကားထစ်လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးစနစ်များ တိုးတက်ပေါ်ထွန်းလာစေရေး ထိရောက်စွာ အားပေးဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၁၇။ အောက်ပါနည်းဥပဒေများကို ဤနည်းဥပဒေများ ဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည် -

- (က) ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး နည်း ဥပဒေများ။
- (ခ) ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ သီးစားချထားရေး နည်းဥပဒေများ။

(ပုံ)မြင့်လှိုင်
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး
လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန